Shir haShirim Week 7: A Personal Story / Philosophy Lessons

R' Mordechai Torczyner – torczyner@torontotorah.com

1. Ibn Ezra on the "guards" in Shir haShirim 3:9 (3:3) and 5:10 (5:7)

עד שמצאוני השומרים - והם משה ואהרן, ומעט זמן היה שעברתי והתפרדתי מהם. והענין שעלה משה והתפלל בעד ישראל:

מצאוני השומרים - מלכי יון:

"Until the guards found me" – Moshe and Aharon. There was a little time that I passed and separated from them. Meaning, that Moshe ascended and prayed on behalf of Israel.

"The guards found me" – The Greek kings.

The Personal Layer (continued)

2. Examples of the Love Relationship

Bereishit 18:19; Devarim 7:7-8; Devarim 26:17-18; Hosheia 1-2

3. Rabbeinu Bahya ibn Paquda, Chovot haLevavot, Shaar Ahavat Hashem 1

מה ענין האהבה באלקים? הוא כלות הנפש ונטותה בעצמה אל הבורא, כדי שתדבק באורו העליון. והוא שהנפש עצם פשוט רוחני, נוטה אל הדומה לה מהאישים הרוחניים ומתרחקת בטבעה מאשר הוא כנגדה מן הגופות העבות.

What is love of Gd? This is the soul consuming itself and its inclination toward the Creator, to stick to His higher illumination. The soul, a non-material, spiritual entity, is inclined toward that which resembles it from the spiritual entities, and it naturally distances itself from that which is its opposite, from the coarse forms.

4. Rambam, Mishneh Torah, Hilchot Teshuvah 10:3

וכיצד היא האהבה הראויה? הוא שיאהב את ד' אהבה גדולה יתירה עזה מאוד עד שתהא נפשו קשורה באהבת ד' ונמצא שוגה בה תמיד, כאלו חולה חולי האהבה שאין דעתו פנויה מאהבת אותה אשה והוא שוגה בה תמיד בין בשבתו בין בקומו בין בשעה שהוא אוכל ושותה. יתר מזה תהיה אהבת ד' בלב אוהביו שוגים בה תמיד כמו שצונו בכל לבבך ובכל נפשך. והוא ששלמה אמר דרך משל "כי חולת אהבה אני," ו**כל שיר השירים** משל הוא לעניו זה.

What is the appropriate love? To love Hashem with a great, magnified, very powerful love, to the point that his soul is bound to love of Hashem, and he is lost in it continually, as though he is lovesick, his mind never freed from the love of a particular woman, and he is lost in it always, whether resting or rising or eating and drinking. The love of Hashem should be even greater than that in the heart of those who love Him, lost in it always, as He commanded us, "with all of your heart and with all of your life." As Solomon said in a parable, "for I am lovesick," and all of Shir haShirim is a parable for this.

5. Rambam, Moreh Nevuchim 3:51, Friedlander tr.

בהגיע איש מבני אדם מהשגות האמתיות ושמחתו במה שהשיג, לענין שיהיה בו מספר עם בני אדם ומתעסק בצרכי גופו, ושכלו כלו בעת ההיא יהיה עם השי"ת והוא לפניו תמיד בלבו, ואף על פי שגופו עם בני אדם, על הדרך שנאמר במשלים השיריים אשר נשאו לאלו העניינים, "אני ישנה ולבי ער קולי דודי דופק," זאת המדרגה איני אומר שהיא מדרגת כל הנביאים, רק אומר שהיא מדרגת מרע"ה, הנאמר עליו "ונגש משה לבדו אל ד'"... וזאת ג"כ מדרגת האבות, אשר הגיע קרבתם אל הש"י עד שנודע שמו בהם לעולם, "אלקי אברהם אלקי יצחק ואלקי יעקב וגו', זה שמי לעולם," והגיע מהתאחד דעותם בהשגתו שכרת עם כל אחד מהם ברית קיימת...

וכבר ידעת ההפרש שבין אוהב וחושק, כי הפלגת האהבה עד שלא תשאר מחשבה בדבר אחר אלא באהוב ההוא, הוא החשק...

הכונה בשלשתן [במיתת נשיקה] שמתו בענין הנאת ההשגה ההיא מרוב החשק, ונמשכו החכמים ז"ל בזה המאמר על דרך מליצת השיר המפורסמת, שתקרא שם ההשגה המגעת עם חזוק חשק הש"י, נשיקה, באמרו "ישקני מנשיקות פיהו"...

When we have acquired a true knowledge of G-d, and rejoice in that knowledge in such a manner, that whilst speaking with others, or attending to our bodily wants, our mind is all that time with G-d; when we are with our heart constantly near G-d, even whilst our body is in the society of men; when we are in that state which the Song on the relation between G-d and man poetically describes in the following words: "I sleep, but my heart waketh; it is the voice of my beloved that knocketh" (Song v. 2):—then we have attained not only the height of ordinary prophets, but of Moses, our Teacher, of whom Scripture relates: "And Moses alone shall come near before the Lord" (ibid. xxxiv. 28)... The Patriarchs likewise attained this degree of perfection; they approached G-d in such a manner that with them the name of G-d became known in the world. Thus we read in Scripture: "The G-d of Abraham, the G-d of Isaac, and the G-d of Jacob. . . . This is My name for ever" (Exod. iii. 15). Their mind was so identified with the knowledge of G-d, that He made a lasting covenant with each of them...

You know the difference between the two Hebrew terms that signify "to love," ahab and ḥashak. When a man's love is so intense that his thought is exclusively engaged with the object of his love, it is expressed in Hebrew by the term hashak...

The meaning of this saying is that these three died in the midst of the pleasure derived from the knowledge of G-d and their great love for Him. When our Sages figuratively call the knowledge of G-d united with intense love for Him a kiss, they follow the well-known poetical diction, "Let him kiss me with the kisses of his mouth" (Song i. 2)...

6. Rabbeinu Bechayye, Kad haKemach "Ahavah"

והא למדת כמה גדולה אהבת הקב"ה לישראל שנמשלה לאהבת איש לאשתו ושלא רצה להחליפם בשום אומה... מדת האהבה גדולה אך מדת החשק גדולה ממנה כי האהבה הוא שאוהב את האהוב בכל פעולותיו בנגלה ובנסתר אבל לעתים תתעלם האהבה ממנו וישכח אותה כשהוא מתעסק באכילה ושתיה או בשינה אבל החשק היא דבקות המחשבה באהבה גדולה ועזה שאין מחשבת החושק נפרדת מן החשוק כלל...

ועל המעלה הזאת של החשק נתיסד ספר שה"ש שהתחיל ישקני מנשיקות פיהו, ודרשו ז"ל כל הכתובים קדש ושיר השירים קדש קדשים כי תכלית המבוקש מן האדם להדביק המחשבה בקדש הקדשים. והנה מלת נשיקה, לשון דבקות...

You have now learned how great is the love of Gd for Israel, compared to the love of a man for his wife, and that He does not wish to trade them for any nation...

The trait of *ahavah* is great, but the trait of *cheshek* is greater than that, for *ahavah* is to love one who is beloved with all of one's actions, public and private, but sometimes the love leaves him and he forgets it, when he is involved in eating and drinking or sleep. But *cheshek* is to cleave in thought, with great and powerful love, such that the thought of the *chosheik* never leaves the *chashuk* at all...

And regarding this level of *cheshek* was Shir haShirim established, beginning, "Let Him kiss me with the kisses of His mouth," and the Sages taught, "All of Scripture is holy, and Song of Songs is holy of holies," for the goal which is sought from a person is for his thought to adhere to the holy of holies. And the word *neshikah*, meaning to cleave...

Enter the Philosophers?

7. Rabbi Avraham Ibn Ezra, Introduction to Shir haShirim

אנשי המחקר הואילו לבאר זה הספר על סוד העולם, ודרך התחברות הנשמה העליונה עם הגוף שהוא במדרגה התחתונה, ואחרים פירשוהו על המתכונות, ואת כולם ישא רוח כי הבל המה, ואין האמת כי אם מה שהעתיקו קדמונינו ז"ל שזה הספר על כנסת ישראל...

Philosophers set about to explain this book regarding the secret of the world, and the path of the joining of the higher soul with the body, which is on the lowest level. And others have explained it regarding the Attributes. All of them should be borne away by wind, for they are *hevel*, and the truth is only that which our predecessors z"l brought, that this book is about the Jewish nation...

Ralbag

8. Professor Menachem Kellner, Introduction to translation of Ralbag on Shir haShirim, page vii

Gersonides stands at the intersection of three worlds. A learned and devoted Jew, his major philosophical-scientific teachers were Muslims, although he worked in close scientific (astronomical and astrological) cooperation with Christians and was, at the very least, aware of some developments in Latin philosophy... For Gersonides, Song of Songs was unique: the only book in the Bible written to teach the ultimate truth of the universe to the elite while being of no outward benefit to the masses.

9. Ralbag, Introduction to Commentary on Shir haShirim

ראינו כל הביאורים אשר ביארו בה הקודמים ממי שהגיע אלינו דבריהם הולכים מהלך הדרשים. ובכלל מהלך מה שיאמר בו בדברים חלוף מה שכוון בהם. ואלו הדברים ואם הם טובים בעצמם אין ראוי שיושמו ביאורים לדברים אשר נאמרו עליהם על צד הדרש.

We have seen all of the explanations with which the early ones explained it, from those whose words reached us, going in the path of homiletics. And this includes the path of those who say that which is the opposite of the text's intent. And these words, while good in their own right, should not be set as explanations for that for which they have been set as homiletics.

10. Ralbag, Commentary to Shir haShirim 1:1

ידוע ששלמה ע"ה תיקן משלים הרבה ושירים רבים... ולזה אמר בזה הפסוק לפי הנגלה בו שזה השיר הוא הנבחר שבשירים אשר תקנם שלמה. ואין ספק שכלם היו מיישירים אל השלמות המכוון באדם אם אל השלמות הראשון אם אל השלמות האחרון אם אל שניהם יחד. כי אין מחק המדברים ברוח הקדש לדבר בשירים אשר יתוקנו להמשיך האדם אל הפעולות המגונות או בשירי ההבלים והכזבים אשר לא ימשיכו האדם אל הדברים שראוי שיאהבו או אל הרחקת הדברים אשר ראוי שיורחקו. ולזה אמרו רז"ל שכל השירים קדש ושיר השירים קדש קדשים. ירצו בזה שכל השירים אשר לשלמה על שם המחבר.

ואולם לפי החקוי אשר ינהג בו בזה הספר היה אמרו לשלמה מעיר על השכל ההיולאני וכאלו יאמר שזה השיר הוא הנבחר שבשירים אשר יישירו אל מה שיאות אל השכל והצלחתו ויהיה אמרו לשלמה מעיר על הנושא אשר יחקור בו בזה הספר והוא השכל ההיולאני...

It is known that Solomon, of blessed memory, composed many parables and many poems... And thus it said in this verse, according to the evident meaning, that this poem is the select among the poems composed by Solomon. And there is no doubt that all of them would direct [readers] toward the perfection intended for a person, whether to the first perfection or to the last perfection or to both together. For it would not be the practice of those who speak in *ruach hakodesh* to speak in poems which were composed to draw a person to disgraceful acts, or poems of *hevel* and lies which would not lead a person to that which one should love, or to distance things which ought to be distanced. And therefore our Sages said that all of the poems are holy, and Song of Songs is holy of holies. Meaning, that all of Solomon's songs are holy, for those are the songs addressed in that sentence. And this was the meaning of the hint in saying, "of Solomon," meaning, the name of the composer.

But according to the metaphor used in this book, saying "of Solomon" points to the hylic intellect, as if to say that this poem is the select among the poems composed toward that which is appropriate for the intellect and its success. Saying "of Solomon" points to the subject that this book will investigate, the hylic intellect...

11. Ralbag, Introduction to Commentary on Shir haShirim

מבואר נגלה מצד התורה והנביאים ומצד העיון שההצלחה התכליתיית לאדם היא בשישכיל וידע הש"י כפי מה שאפשר לו. וזה אמנם ישלם לו כשיתבונן בענייני הנמצאות וסדרם וישרם ואופן חכמת ד' בשומו אותם על מה שהם עליו. וזה שאלו המושכלות יישירוהו אל הידיעה בש"י באופן מה. כי הפעולה מורה על פועל שלם בתכלית השלמות מצד מה שהוא פועל. ומזה הצד לבד נשכיל ונדע הש"י...

וראוי שלא יעלם ממנו שבהגעת זאת ההצלחה העצומה אשר אנחנו מוכנים אליה, יש מהקושי העצום עד שהוא רחוק מאד הגעתה על תכליתה לאיש מהאנשים ואפילו חלק גדול ממנה לא יגיע כי אם לאנשים מעטי המספר מאד. וזה לשתי סבות. לקושי השגת ענייני הנמצאות על השלמות. והשנית לרבוי המונעים אשר לנו מההשתדלות בהשגה הזאת כפי הראוי...

והנה היתה התורה בזאת ההיישרה בתכלית השלמות ליחידים ולהמון. ואלו רצינו לבאר זה מדברי תורה הצטרכנו למאמר ארוך אבל נקצר... ונאמר כי מפני שמה שראוי שנתיישר אליו תחלה הוא שלמות המדות, הישירה התורה אותנו אל זה השלמות בביאור בהרבה מהמצות. ואולם מה שבא לתקון הנפש הושם נעלם לרחקו מההמון...

ואולם זה הספר והוא שיר השירים מיישיר היחידים לבד אל דרך הגעת ההצלחה ולזה לא הושם נגלהו מודל להמון. ובו העיר תחלה לפי מה שנראה לנו מדבריו על הסרת המונעים אשר מצד העדר הבחינה בין האמת שנראה לנו מדבריו על הסרת המונעים אשר הם מצד פחיתות המדות... ואחר זה העיר על הסרת המונעים אשר מצד הסדור הראוי...

It is explicit and evident from the Torah and Prophets, and from logic, that the ultimate success intended for a person is when he gains insight and knows Hashem as he is able. This will become complete for him when he examines that which exists, its order, and Divine wisdom in making them as they are. These lessons will direct him to knowledge of Gd on some level. For the action teaches about the Actor, on some level. Meaning, the action which is perfect teaches about the most perfect Actor, as the Actor. And through this we may learn and know Hashem...

And it should not be lost upon us that in achieving this great success for which we are prepared there is great difficulty, to the extent that reaching that goal is very remote for people, and even a great portion of it will be achieved only be a very small number of people. This is for two reasons: 1) The difficulty of grasping perfectly that which exists, and 2) the many obstacles we have in trying to grasp this appropriately...

The Torah is perfect for individuals and for the masses in guiding toward this goal. If we wished to explain this [guidance] from the Torah's words, we would need an extensive treatise. But we will abbreviate... And we will say that what we should first guide ourselves towards is perfection of character traits. The Torah guided us toward this perfection explicitly with many of the mitzvot. But that which comes to perfect the spirit is hidden, remote from the masses...

But this book, the Song of Songs, directs only individuals to the path to achieve success. Therefore, its visible layer was not presented for the masses. As it appears to us from its words, it first pointed to removal of the obstacles which come from deficient character... And then it pointed to removal of the obstacles which come from an inability to distinguish between truth and falsehood. And then it pointed to guidance in insights, according to the proper order...

12. The six sections of Shir haShirim, according to Ralbag

1> 1:1-1:7 Introduction to the book, with key ideas

2> 1:8-2:7 Removing the obstacles which involve deficient character

3> 2:8-2:17 Avoiding intellectual error

4> 3:1-4:7 How to achieve the wisdoms which are learned 5> 4:8-8:4 How to understand the universe Hashem created

6> 8:5-end Understanding Divine wisdom

13. Who's Who (Ralbag, Introduction to Shir haShirim, and commentary to Chapter 1)

The beloved female (רעיה)

The hylic intellect
The beloved male (דוד)

The Active Intellect
The Active Intellect

Jerusalem The complete human being
The daughters of Jerusalem The powers of the soul

The daughters of Zion The powers of the soul that most closely serve the intellect

Dawn The banishing of intellectual darkness

Flowering, bearing fruit

Spices and oils

Development of intellect

Insights – natural or Divine

Praises for the beloved Some point to the hidden layer, some hide the hidden layer

14. Professor Menachem Kellner, Introduction to translation of Ralbag on Shir haShirim, page xxi

In his commentary Gersonides reads the text not as a dialogue between two physical lovers nor, as the talmudic rabbis had read it, as a dialogue between G-d and the House of Israel, but as two dialogues. In Gersonides' view the first dialogue is between the human material intellect and the Active Intellect, a kind of conjunction with which is a human being's highest perfection and greatest felicity. The second is between the faculties of the soul and the material intellect. These are not dialogues in the true sense, since in most instances Gersonides construes the participants in this discussion as talking about and not to each other. In any event, the main thrust of the these discussions relates to the overwhelming desire of the material intellect to approach the Active Intellect and its attempts to enlist the (willing) aid of the other faculties of the soul in this quest.

15. Professor Menachem Kellner, Introduction to translation of Ralbag on Shir haShirim, page xxi

The most amazing thing about this commentary, at least so far as this reader is concerned, is the way in which Gersonides' approach, absurd on the face of it as an attempt to explicate the true meaning of the text as intended by its author, becomes more and more convincing as one goes along.